

Obyvatelstvo

Česká republika prošla od svého vzniku v roce 1993 několika podstatnými demografickými změnami.

K významným proměnám došlo v důsledku stárnutí obyvatelstva ve věkové struktuře. Zvýšilo se zastoupení seniorů, zatímco podíl osob v produktivním věku se snížil. Počet obyvatel vzrostl během roku 2022 především následkem příchodu osob z Ukrajiny o rekordních 310,8 tisíc a dosáhl 10,828 milionu, což bylo nejvíce od konce 2. světové války. Česko je dlouhodobě migračně ziskovou zemí, s výjimkou roku 2013 se počet obyvatel zvyšuje nepřetržitě od roku 2003, zatímco počet narozených dětí je od roku 2019 nižší než počet zemřelých osob.

Citelné změny zaznamenala porodnost. Po propadu úhrnné plodnosti na hodnotu 1,13 v roce 1999, jednu z nejnižších na světě, došlo k nárůstu na 1,83 dítěte na ženu v roce 2021, což bylo po Francii nejvíce v Evropě. Snížila se sňatečnost, čtyři z deseti manželství se rozvádí. Příznivé změny zaznamenala úmrtnost, mezi lety 1993 a 2022 se zvýšila naděje dožití mužů o 6,9 a žen o 5,6 roku.

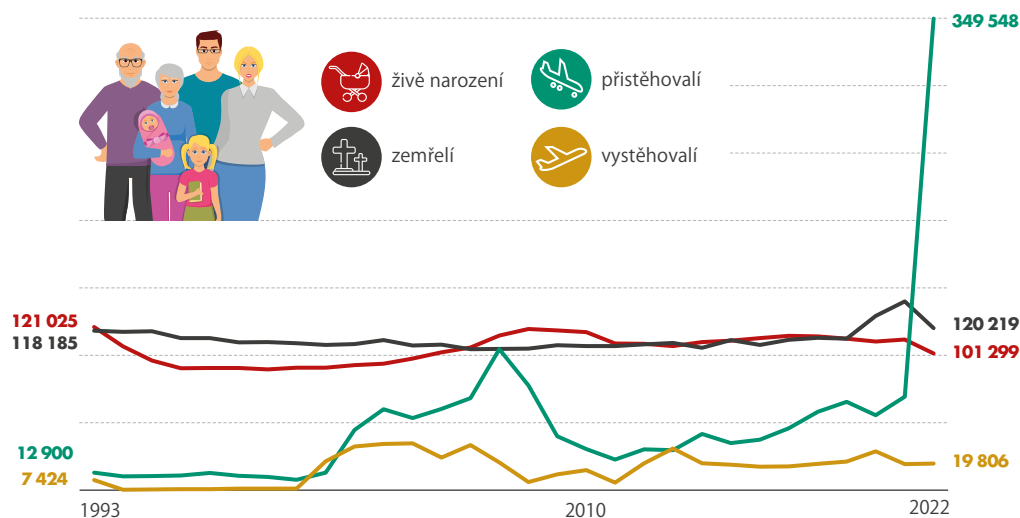
► bit.ly/vdb-obyvatelstvo

POČET A POHYB OBYVATEL

Na nárůstu počtu obyvatel se dlouhodobě podílí stěhování. Zatímco mezi lety 1993 a 2022 získalo Česko touto cestou téměř 993 tisíc obyvatel, v souhrnu za stejné období naopak převýšil počet zemřelých osob živě narozené děti o více než 203 tisíc.

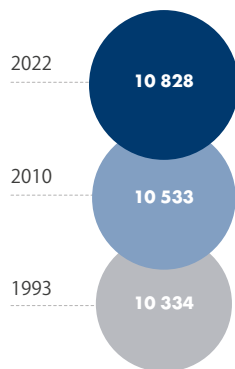
Přirozený a migrační pohyb obyvatel (osoby)

V porovnání s počátkem roku 2003, kdy se začal počet obyvatel ČR s výjimkou roku 2013 nepřetržitě zvyšovat, byl na konci roku 2022 počet obyvatel o více než

624 tisíc vyšší.

Počet obyvatel (v tis. osob)

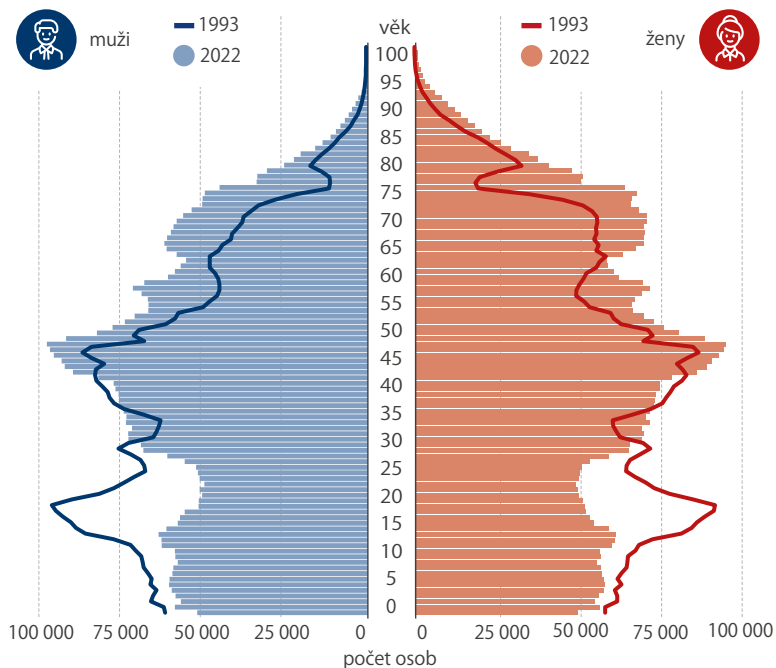
Pohyb obyvatel v roce 2022 (osoby)

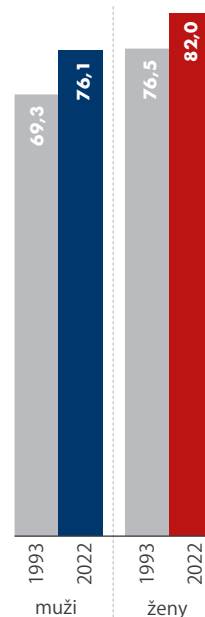
VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATEL A NADĚJE DOŽITÍ

Obyvatelstvo Česka stárne, výrazněji se mezi lety 1993 a 2022 zvýšil průměrný věk mužů (o 6,1 roku) než věk žen (o 5,6 roku). Příznivě se vyvíjela úmrtnost; naděje dožití při narození se mezi lety 1993 a 2022 zvýšila více u mužů (o 6,9 let) než u žen (o 5,6 roku).

Obyvatelstvo podle pohlaví a věku (k 31. 12.)

Naděje dožití při narození (roky)

Hodnota indexu stáří dlouhodobě roste. V roce 1993 dosahovala necelých

67,

v roce 2022 to bylo již

126,

tzn. na 100 dětí do 14 let připadalo 126 osob starších 65 let.

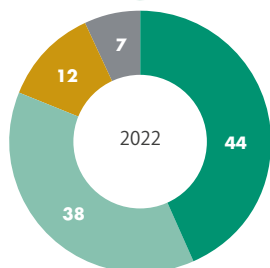
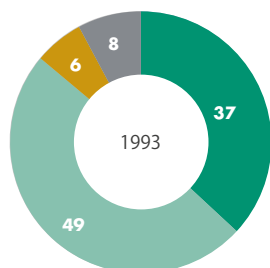
SŇATEČNOST A ROZVODOVOST

V roce 1993 se v průměru rozvádělo 36 % manželství, v roce 2010 polovina a v roce 2022 to bylo 38 %. Pokles sňatečnosti a zvýšení rozvodovosti se oproti roku 1993 odrazily v nárůstu počtu rozvedených osob na dvojnásobek, zatímco ženatých a vdaných o pětinu ubylo.

Průměrná délka trvání rozvádějícího se manželství se od roku 1993 zvýšila z **10,3 roku** na **13,5 roku** v roce 2022.

Obyvatelstvo ČR podle rodinného stavu (v %)

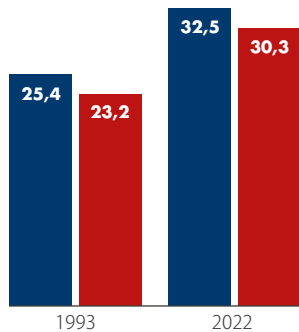

Sňatky

1993 2022

Průměrný věk svobodných snoubenců (roky)

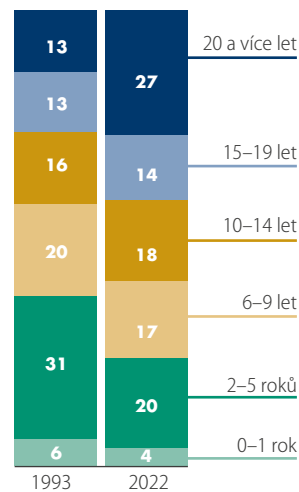

Rozvody

1993 2022

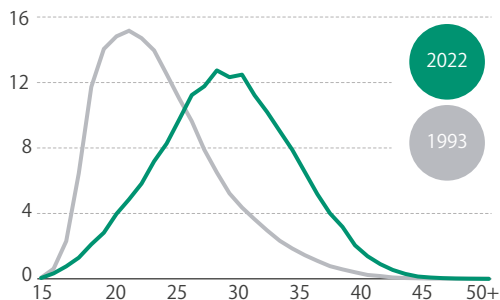
Rozvody podle délky trvání manželství (v %)

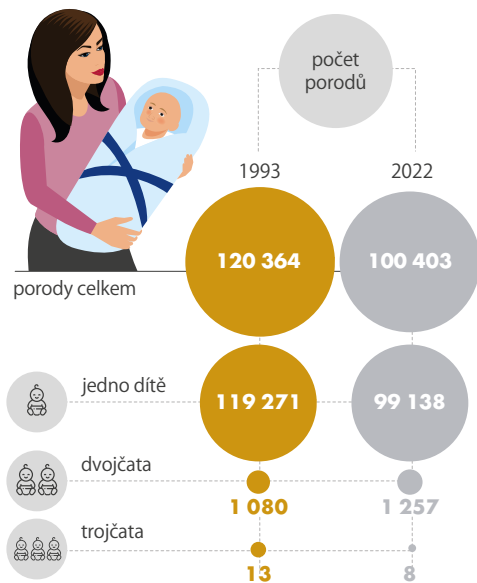
PORODNOST A PLODNOST

V roce 1999 přišlo na svět 89,5 tisíce dětí, nejméně od roku 1785. Úhrnnou plodností 1,13 se tehdy Česko zařadilo k zemím s nejnižší porodností na světě. V roce 2021 dosáhla úhrnná plodnost 1,83 dítěte na ženu, což byla po Francii druhá nejvyšší hodnota v Evropě.

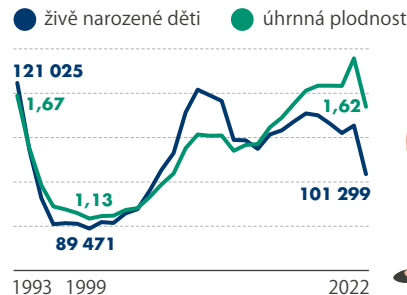
Míry plodnosti podle věku (v ‰)

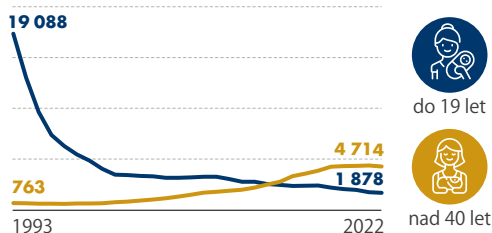
Počet porodů

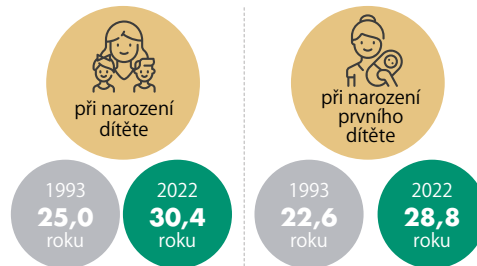
Živě narození a úhrnná plodnost

Živě narození podle věku matky při porodu

Průměrný věk matky

V roce 1993 dosahoval podíl dětí narozených mimo manželství necelých

13%,

v roce 2022 činil více než

48%,

tedy každé druhé živě narozené dítě se narodilo neprovdaným matkám.

V roce 2022 počet zemřelých převýšil počet živě narozených dětí o

18 920
osob.

Ještě v roce 2018 bylo živě narozených o

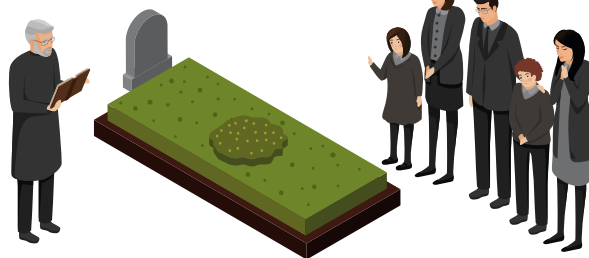
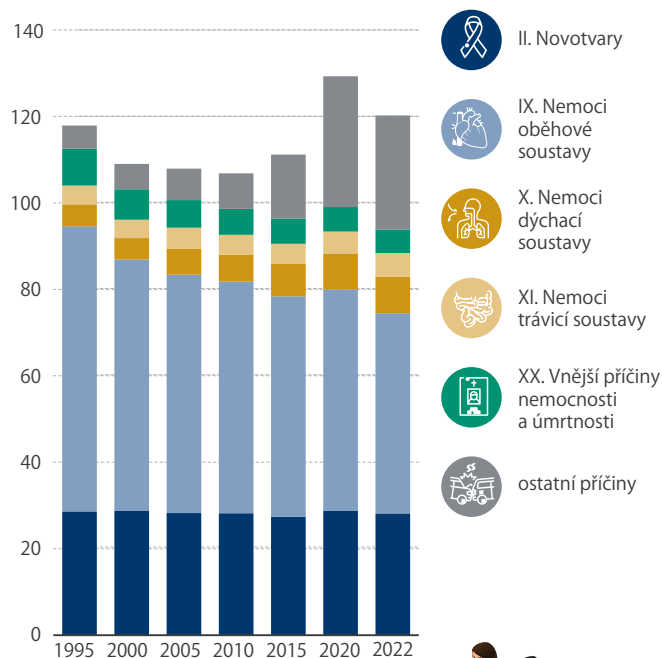
1 116

více než zemřelých.

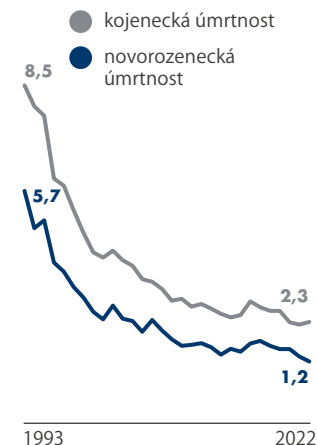
ÚMRTNOST A POTRATY

V roce 2022 zemřelo 120,2 tisíce osob, meziročně o 14,1 % méně. Oproti předcovidovému roku 2019 bylo však zemřelých o 7 % více. Nízkých hodnot, i z celosvětového pohledu, dosahovala kojenecká i novorozenecká úmrtnost.

Zemřelí podle tříd příčin smrti (v tis. osob, 10. revize Mezinárodní klasifikace nemocí)

Kojenecká úmrtnost (v ‰)

Potraty a umělá přerušení těhotenství (v tis.)

